

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
CENTRUM ŠKOLSKÉHO MANAGEMENTU

HODNOCENÍ ZÁVĚREČNÉ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

kombinovaného studia oboru Školský management

POSUDEK OPONENTA

Autor práce: Mgr. Pavlína Čermáková	Oponent práce: Mgr. Bc. Jiří Trunda
Název závěrečné práce: Portfolio učitele jako nástroj k hodnocení pracovníků	

Indikátory kvality závěrečné práce		1 - rozhodně	2 - spíše ano	3 - spíše ne	4 - rozhodně
Znak					
Označte X , zda předložená práce obsahuje níže uvedené znaky. <i>Pokud nebudou obsaženy klíčové znaky A1, A3, E1, práce by neměla být doporučena k obhajobě.</i>					
A	Klíčové znaky; úvodní část				
A1	Zřetelné vymezení do oblasti studovaného oboru. (Kterých řídicích funkcí se to týká? Kterých oblastí manažerské práce?)	X			
A2	Závěrečná práce „přesahuje hranice“ jedné konkrétní školy. Jde o objektivní analýzu z oblasti řízení ve školství, nikoli o shrnutí subjektivních zkušeností z vlastní praxe		X		
A3	Jasná a zřetelná formulace tématu a cíle práce. (Co má být ověřeno, zjištěno, čeho má být dosaženo, co nového chce autor zjistit?) Charakteristika cíle (SMART)	X			
B	Dosavadní řešení problému				
B1	Práce obsahuje přehled názorů vztahujících se k danému tématu na základě studia odborné literatury		X		
B2	Jsou uvedeny odkazy na odbornou literaturu	X			
B3	Je zřetelné, kde jde o autorský text a kde o kompilaci; kompilace má hodnotící nadhled, nejde o mechanické výpisky z literatury				X
C	Výzkumná část				
C1	Výzkumná část se vztahuje k tématu a cíli práce		X		
C2	Stanovení výzkumného problému. Správná formulace výzkumných otázek a tvrzení, popř. hypotéz (pokud typ výzkumného problému umožňuje hypotézy formulovat)		X		
C3	Byly použity vhodné výzkumné metody a nástroje		X		
D	Analytická část				
D1	Je provedena kvalitní analýza získaných faktů a údajů	X			
D2	Interpretace zjištěných výsledků je dostatečně analytická, nejde jen o komentované vyjádření číselných údajů			X	
D3	Interpretace výzkumu umožňuje zpracování závěrů, doporučení, výstupů práce			X	
E	Závěry. Přínos pro studovaný obor				
E1	Závěrečná část hodnotí, zda bylo dosaženo stanoveného cíle práce (viz A3). (Závěr práce není redukován jen na výsledky a interpretaci výzkumu či tvrzení)		X		
E2	Výstupem práce je materiál využitelný pro řízení ve školství: doporučení, návrhy, metodické postupy, příručka, manuál, vymezení rizik...			X	
E3	Práce obsahuje adresné vyjádření, kde a jak ji lze využít (v práci řídicího pracovníka).		X		
E4	Výstup práce je obecně využitelný pro oblast řízení ve školství – školský management. Jde skutečně o odborně fundovaný materiál vedoucí k rozvoji určitého úseku řízení školy či školství.				X
F	Prezentace (formální úroveň práce)				
F1	Úplnost obligátních náležitostí – jazyková úroveň, dodržení formálních náležitostí a struktury, grafická a typografická úroveň práce...	X			
F2	Dodržení stanoveného rozsahu	X			
F3	Bibliografie dle platné normy.		X		

Klady práce:

- Bakalantka si vybrala aktuální, ale obtížné téma, které je velmi složité uchopit, protože doposud neexistuje závazné vymezení základních pojmů a procesů.
- Pozitivně lze hodnotit práci jako celek, když v podrobnostech a detailech obsahuje řadu významných nedostatků. Autorka ovšem předkládá materiál, kterým může pozornost případného uživatele obrátit k možnostem hodnocení, případně evaluace učitele a portfoliu jako smysluplnému a komplexnímu nástroji.
- Ocenit je zapotřebí rovněž přehledné a důsledné vyhodnocení vlastního výzkumu.

Nedostatky práce:

- Odborné nepřesnosti – např. na str.10: „*Předmětem hodnocení je především pracovní výkon, rovněž **hodnocení řízení pracovního výkonu a jednání zaměstnance.***“ Řízení pracovního výkonu je ovšem terminus technicus označující manažerskou strategii a není tedy jasné, jak by mohla být hodnocena u řadového zaměstnance. Nebo dále na straně 11: „*Výsledky hodnocení jsou základem pro odměňování, ..., vedení a **monitorování pracovníků.***“ Také zde je odborný termín použit v nesprávném významu, výsledky hodnocení nejsou základem pro monitorování pracovníků, ale monitorováním pracovníků lze získat podklady pro jejich hodnocení, jde tedy ze strany autorky o záměnu nástroje a účelu. Podobně na str. 13 bakalantka píše o sebehodnocení jako o *procesu, kterému se musí učit zaměstnanci i manažeři* a zároveň uvádí, že sebehodnocení je nedílnou součástí portfolia. Proces ovšem není součástí portfolia, nýbrž práce s ním. Obdobně pak v podkapitole 2.1.4. uvádí jako součást portfolia sebereflexi, atd., atd. V některých případech není zřejmé, zda se jedná o problém formulační, nebo odborný (místo sebereflexe může mít autorka na mysli písemný záznam nějakých závěrů, výstupů sebereflexe), pro zachování objektivitu posudku je ovšem nutné hodnotit text, který je předložen, nikoliv domýšlet možné skryté významy.
- Formulační nepřesnosti – např. na str. 13: „*Je také vhodné (myšleno hodnocení) jako příprava na hodnotící rozhovor, kde následně dochází ke zlepšení obsahu i průběhu.*“ Nedovídáme se však, ke zlepšení obsahu a průběhu **čeho** dochází. Nebo dále z věty na str. 17: „*Vedení školy informuje pokroku v pedagogické činnosti, zda jeho snahy vedou ke stanovenému cíli,*“ se nedovídáme vůbec nic. Nejsou jasné údaje ze str. 30, kde bakalantka uvádí: „*Pilotáže se zúčastnilo celkem 102 škol Celkem bylo dotazníkem osloveno 100 ředitelů/zástupců.*“ Není jasné, proč je respondentů méně než škol.
- Těžko zařaditelný je problém objevující se na str. 16, kde bakalantka uvádí „*třídění portfolia z hlediska hodnotící funkce*“, u kterého uvádí: „*rozdělení je dle Vališové (Vališová, Kasíková, Mareš, s. 402).*“ Zprvč číslice 402 je chybná, protože na této straně uvedené publikace není nic – jde o poslední stránku knihy. Zadržte – v uvedené knize jsou jako **hodnotící funkce** uvedeny dvě, nikoliv tři (na čemž existuje všeobecná shoda), a to informativní a formativní (kterou autorka neuvádí), odvolání se na zdroj tedy není funkční. Bakalantkou uvedené sumativní a normativní hodnocení se již nevztahuje, jak mylně uvádí, k funkcím hodnocení. Oba pojmy se v uvedeném zdroji ovšem objevují, nejde tedy ze strany autorky o fabulaci, ale spíše o nepřesné porozumění textu.
- Bakalantka na několika místech cituje a neuvádí to, což je nutné považovat za dosti velký problém snižující významně hodnotu práce. Jde o citace z diplomové práce

Žákovské portfolio jako prostředek hodnocení autorky Marie Nedvědové, která je volně dostupná na adrese <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/download/120097048/?lang=cs> Z tohoto zdroje autorka doslovně cituje, pouze nahrazuje slovo žák slovem učitel. Např. na str. 17 uvádí: „*Aby hodnocení mělo informační funkci, mělo by obsahovat "obsahovou analýzu výkonu", což je konkrétní popis učitelova pokroku v učení i jeho procesu.*“ Ve zdroji je na str. 16 uvedeno: „*Aby hodnocení mělo informační funkci, mělo by obsahovat "obsahovou analýzu výkonu", což je konkrétní popis žákova pokroku v učení i o jeho procesu.*“ Text se shoduje – včetně použití uvozovek. Ve stejné práci, ale na jiném místě (str.18) nacházíme také doslovnou podobu věty, která uvedené větě v předložené práci předchází: „*Tyto informace jsou cenné především v samotném procesu učení, kdy je může učitel využít ke korekci postupu.*“ Rovněž zde autorka pouze zaměnila slovo žák za slovo učitel. Lze tedy konstatovat, že autorka umně sestavila nový text z jiného, ovšem neuvádí autorku původního textu. Jde jednak o problém etický a zároveň o porušení normy.

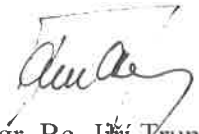
- Formulace dotazníkové položky č. 4 umožňuje různé výklady („Kdo se podílí na zpracování portfolio?) – může jít o zpracování závěrů, nebo zpracování jeho podoby, atd. Obdobně v dotazníkové položce č. 5 není jasné, co znamená možnost „*bezprostředně po vzdělávací akci*“. V širším chápání je vzdělávací akcí učitele například jeho činnost ve vyučovací hodině. Jistě by nemělo jít pouze o „mimoškolní akce“... Zajímavý je rovněž závěr bakalantky, že skutečnost, že si někteří respondenti doplňují portfolio pouze jednou, nebo dvakrát ročně, ukazuje na malou časovou náročnost vedení portfolio. Přitom je zřejmé, že tento postup je nesprávný a o časové náročnosti náležitě vedeného portfolio nevyovídá nic.
- Z textu není zcela jasné, na základě čeho autorka formulovala návrh efektivního vedení portfolio. Fakt, že se v této kapitole odvolává na teoretické zdroje, nenavádí, že by se jednalo o výsledek vlastního výzkumu.

Hodnocení práce: Práce jen velmi limitně splňuje požadavky kladené na daný typ práce v oboru Školský management

Doporučení a otázky pro obhajobu:

1. Doložte, prosím, jak vznikl Váš návrh efektivního vedení portfolio, respektive doložte provázanost jeho vzniku s Vaším výzkumem.
2. Ve své práci používáte velmi obecná tvrzení, mohla byste, prosím, zcela konkrétně vysvětlit, co učitel dělá, když naplňuje obsah formulace: „*Učitelské portfolio má také funkci autoevaluační, slouží tak k reflexi a sebereflexi učitele a k jeho profesnímu rozvoji?*“

V Praze dne 11. 5. 2015

Mgr. Bc. Jiří Trunda